

Ferðaklúbburinn 4x4

Gerir eftirfarandi athugasemdir við 140. þingskjal – 140. mál sem er frumvarp til laga um breytingar á Náttúruvernd, nr. 60/2013 Með vísan í lög nr. 60/2013 um Náttúruvernd.

Athugasemdir okkar eru unnar út frá númerum Náttúruverndarlagana nr. 60/2013 með þeim breytingum sem á þeim yrði ef 140. Þingskjal – 140. mál yrði samþykkt eins og það liggur fyrir.

Athugasemd við 5 gr. 19. töluliðar um Óbyggð víðerni:

19. töluliðurinn hljómar svo með breytingartillögu sem liggur fyrir:

19. Óbyggð víðerni: Svæði í óbyggðum, **sem er að jafnaði a.m.k. 25 km² að stærð eða þannig að hægt sé að njóta þar einveru og náttúrunnar án truflunar af mannvirkjum eða umferð vélknúinna farartækja á jörðu** og í a.m.k. 5 km fjarlægð frá mannvirkjum og öðrum tæknilegum ummerkjum, svo sem raflinum, orkuverum, miðlunarlónum og uppbyggðum vegum.

Mikilvægt er að óbyggð víðerni verði skilgreind á þann hátt að sátt náist um að hægt verði að skilgreina stór svæði sem óbyggð víðerni. Miklar deilur hafa orðið um óbyggð víðerni og eru fjölmargir á móti þeim. Ástæðan er þröng túlkun á hugtakinu óbyggð víðerni, að ætla að banna umferð vélknúinna ökutækja innann óbyggðra víðerna verður til þess að stór hluti útivistarfólks og ferðaþjónustuaðila munu berjast gegn stofnun svæða sem óbyggðra víðerna.

Það fyrirkomulag að hafa fáfarna slóða sem liggja í landslaginu þarf ekki að skemma fyrir upplifun fólks, né skemma fyrir hugtakinu „Óbyggð víðerni“. Í skýrslu Önnu Dóru Sæþórsdóttur, sem unnin var fyrir Skipulagsstofu og Háskóla Íslands 2012, kemur skýrt fram, á bls. 25, að 60% sætta sig við vegslóða í víðernum en aðeins 20% sætta sig við vegi.

54

Því fer Ferðaklúbburinn 4x4 fram á að setningarhlutinn „og umferð vélknúinna farataekja á jörðu“ verði felld út úr greininni um Óbyggð víðerni.

Lagt til að 19. töluliður 5.greinar hljóði þannig:

19. Óbyggð víðerni: Svæði í óbyggðum, sem er að jafnaði a.m.k. 25 km² að stærð eða þannig að hægt sé að njóta þar einveru og náttúrunnar án truflunar af mannvirkjum og í a.m.k. 5 km fjarlægð frá mannvirkjum og öðrum tæknilegum ummerkjum, svo sem raflínum, orkuverum, miðlunarlónum og uppbyggðum vegum.

Athugasemd er gerð við 18. grein um umferð gangandi manna.

18. gr. Umferð gangandi manna

Í fyrri athugasemdum við lög um náttúruvernd frá 2013 bentum við á mikilvægi þess að réttur landeiganda til að banna almenningi för um óræktað land þurfi að vera takmörkuð. Megin reglan hlýtur að vera í samræmi við almannarétt eins og við þekkjum hann í gegnum aldirnar, þ.e. að almenningi sé heimilt að fara um óræktað land. Vissulega getur komið upp sú staða að nauðsynlegt sé fyrir landeiganda að takmarka för almennings um landið vegna sérstakra aðstæðna. Slíkt hlýtur þó að vera undantekning. Ekki er hægt að skilja ákvæðið öðruvísi en svo að landeiganda sé í sjálfsveld sett að ákveða hvenær aðstæður kalla á að settar séu takmarkanir, jafnvel má ætla út frá orðalagi greinarinnar að nægjanlegt skilyrði sé að landið sé nýtt til beitar. Þessi heimild er því of víðtæk og þurfi að setja henni skýrari skorður. Okkar tillaga er sú að slíkar takmarkanir á almannarétti séu háðar samþykki stjórnvaldsaðila sem gæti t.d. verið Umhverfisstofnun.

Einnig er viðbótin „vegna ræktunar hrossa“ eða nautgripa með öllu óþörf.

Tjöldun.

Breytingar á greinum um tjöldun frá fyrra frumvarpi eru jákvæðar og fellir Ferðaklúbburinn 4x4 sig við ákvæðin eins og þau yrðu.

SH

Athugasemd er gerð við 31. grein. Akstur utan vega.

Greinin lítur út svona með breytingartillögu þingskjals 140.

Fyrsti liður 31.greinar. Akstur utan vega.

Bannað er að aka vélknúnum ökutækjum utan vega. Þó er heimilt að aka slíkum tækjum á jöklum og snævi þakinni jörð utan vega utan þéttbýlis svo fremi jörð sé frosin **og snævi þakin** eða snjóþekjan traust og augljóst að ekki sé hætt á náttúruspjöllum. Heimilt er að leggja vélknúnum ökutækjum **bílbreidd frá vegi þétt-við veg** ef það veldur ekki náttúruspjöllum eða slysaþættu, þó þannig að samræmist ákvæðum umferðarlaga og fyrirmælum yfirvalda um umferðaröryggi.

Í 1. lið 31. greinar eru orðin „og snævi þakin“ sett inn og breyta því innihaldi greinarinnar, auk þess sem orðin eru margtekin í greininni. Þessi málsgrein ætti að hljóða svona:

Bannað er að aka vélknúnum ökutækjum utan vega. Þó er heimilt að aka slíkum tækjum á jöklum og snævi þakinni jörð utan vega utan þéttbýlis svo fremi jörð sé frosin eða snjóþekjan traust og augljóst að ekki sé hætt á náttúruspjöllum. Heimilt er að leggja vélknúnum ökutækjum **bílbreidd frá vegi** ef það veldur ekki náttúruspjöllum eða slysaþættu, þó þannig að samræmist ákvæðum umferðarlaga og fyrirmælum yfirvalda um umferðaröryggi.

Í öðrum málslíð 31. greinar eru undanþáguákvæði fyrir fyrsta málslíð greinarinnar.

Málslíðurinn hljóðar þannig:

Þrátt fyrir ákvæði 1. másl. 1. mgr. er við akstur vegna starfa við landbúnað heimilt, ef nauðsyn krefur, að aka utan vega á ~~ræktuðu landi.~~ **Heimilt er bændum og búaliði að aka utan vega á landi, utan miðhálandisins,** sem sérstaklega er nýtt til landbúnaðar ef ekki hljóttast af því náttúruspjöll. Við eftirleitir er bændum heimilt að sækja sauðfé inn á miðhálandið á léttum vélknúnum ökutækjum, svo sem fjórhjólum, enda verði þeim gripum ekki náð með öðru móti og ekki talin hætt á náttúruspjöllum. Einnig er heimilt, ef nauðsyn krefur, að aka vélknúnum ökutækjum utan vega vegna starfa við landgræðslu og heftingu landbrots, vegalagnir, línulagnir og lagningu annarra veitukerfa, björgunarstörf, lögreglustörf, sjúkraflutninga, rannsóknir, landmælingar, landbúnað ~~og viðhald skála og neyðarskýla með sérstöku leyfi Umhverfisstofnunar,~~ enda sé ekki unnt að vinna viðkomandi störf á annan hátt. **Heimilt er, ef nauðsyn krefur og með sérstöku leyfi Umhverfisstofnunar, að aka vélknúnum ökutækjum utan vega vegna starfa við viðhald skála og neyðarskýla og vegna kvikmyndagerðar, enda sé ekki unnt að vinna viðkomandi störf á annan hátt.**

Ekki á að þurfa að tilgreina þá aðila sem ættu að fá undanþágur, heldur fela Umhverfisstofnun að fylgjast með og veita þar til gerð leyfi. Ekki ætti að vera sjálfsagt að menn fái leyfi fyrir akstri utan vega af því þeir eru tilgreindir í lögum þessum.

Niðurlag 2. málslíðar 31. greinar ætti því að vera svona:

Heimilt er, ef nauðsyn krefur og með sérstöku leyfi Umhverfisstofnunar, að aka vélknúnum ökutækjum utan vega.

■ 32. gr. *Kortagrunnur um vegi og vegslóða. Skrá yfir vegi í náttúru Íslands.*

Ferðaklúbburinn 4x4 tekur heilshugar undir athugasemdir Landmælinga Íslands og ætlar ekki að koma með athugasemdir við 32. grein undir eigin nafni á þessu stigi málsins, en áskilur sér rétt til að koma með athugasemdir á síðari stigum.

Ferðaklúbburinn 4x4 hefur áður farið fram á að greinin í heild sinni verði felld úr Náttúruverndarlögum.

46. gr. Þarf að hljóða eins og 19. málsgrein 5. greina laganna

Lagt til að felld sé úr greininni: **eða umferð vélknúinna farartækja.**

Þá hljóðar greinin svo:

46. gr. Óbyggð víðerni.

Friðlýsa má sem óbyggð víðerni stór landsvæði þar sem ummerkja mannsins gætir lítið sem ekkert og náttúran fær að þróast án álags af mannlegum umsvifum.

Friðlýsingin skal miða að því að varðveita einkenni svæðisins, t.d. að viðhalda fjölbreyttu og óvenjulegu landslagi, víðsýni og/eða vernda heildstæð stór vistkerfi, og tryggja að núlifandi og komandi kynslóðir geti notið þar einveru og náttúrunnar án truflunar af mannvirkjum.

■ 88. gr. *Stöðvun athafna og framkvæmda.*

Umhverfisstofnun, þar á meðal landvörðum og þjóðgarðsvörðum, er heimilt að stöðva fólk og farartæki ef það er nauðsynlegt til að koma í veg fyrir brot á ákvæðum laga þessara um umferð. Sömu heimild hafa þeir sem falið er eftirlit á náttúruverndarsvæði á grundvelli 2. mgr. 85. gr. en þá aðeins innan viðkomandi svæðis.

Athugasemdir Ferðaklúbbsins 4x4

Ferðaklúbburinn 4x4 telur að 1. málsgrein í 1. málslíð 88. greinar laganna sé óhemju víðtæk með tilliti til beitingu valds í formi ætlunar. Við teljum að fólk sé saklaust þar til sekt sannist. Ekki er hægt að ætla að fólk brjóti af sér.

5/1

90. gr.

Í síðustu málslið 90. greinarinnar er kveðið á um að refsing fyrir alvarleg brot á 31. gr. (akstur utan vega) skuli felast í að ökutæki sé gert upptækt.

Síðasti málsliður 90. greinar hljómar svona:

Þegar alvarleg spjöll verða á náttúru landsins við framningu brots skv. 31. gr. eða brot gegn því ákvæði telst sérlega vítavert að öðru leyti má gera upptækt með dómi vélknúð ökutæki sem notað hefur verið við framningu brots, ~~nema ökutækið sé eign manns sem ekkert er við brotið riðinn~~. Ökutæki sem gert er upptækt skal vera eign ríkissjóðs. Hafi einhver beðið tjón við brotið skal hann þó eiga forgang til andvirðisins ef bætur fást ekki á annan hátt.

Með þessu er refsing orðin tilviljanakennd þar sem hún ræðst af utanaðkomandi þætti, þ.e. verðmæti þess ökutækis sem notað er við brotið.

Ferðaklubburinn 4x4 fer því fram á að 6. og síðasti málsliður 90 gr. laganna verði felld niður í heild sinni.

Virðingarfyllt

Sveinbjörn Halldórsson
Formaður Ferðaklúbbsins 4x4